

Citotoets Oefenboek (1)

Geschied voor de LVS-toetsen van het Cito en
andere toetsen

Groep 5

© 2020 Junior Einstein bv Enschede, the Netherlands

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp).

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

ISBN 978-94-93218-12-3

Inhoudsopgave

Inleiding 4

Taal | Lezen 6

Begrijpend lezen 6

Gatenteksten 10

Voorspellen 14

Woordenschat 16

Taal | Spelling 20

Niet-werkwoorden | Dictee 20

Rekenen | Getallen 22

Rekenen | Verhoudingen 30

Rekenen | Meten en meetkunde 34

Rekenen | Verbanden 42

Antwoorden 44

Inleiding

Met dit Citotoets Oefenboek voor groep 5 (deel 1 van een serie van drie) kunnen leerlingen op een goede en verantwoorde manier – zelfstandig – hun vaardigheden voor Taal en Rekenen verder ontwikkelen. Deze Oefenboeken zijn uitstekend geschikt voor de voorbereiding op de LVS-toetsen van het Cito en van andere toetsaanbieders.

In groep 5 worden de vaardigheden op het gebied van rekenen en taal verder ontwikkeld. Nieuwe strategieën en vaardigheden worden, boven op de basisvaardigheden, in een snel tempo aangeleerd. De LVS-toetsen worden door scholen afgenomen om de ontwikkeling van een leerling – per vaardigheid – op de voet te volgen en het geeft aan waar een leerling staat ten opzichte van zijn groepsgenoten.

De LVS-toetsen maken onderdeel uit van het leerlingvolgsysteem van het Cito. Ze zijn methode-onafhankelijk. De behaalde resultaten geven een beeld van het niveau van de leerling. Aan de hand van de behaalde resultaten kan gekeken worden op welk leergebied nog extra aandacht nodig is.

In groep 5 vinden twee afnamemomenten plaats. De eerste LVS-toets (M5) wordt rond januari afgenomen. De tweede LVS-toets (E5) wordt rond mei afgenomen.

Onderwerpen Taal en Rekenen

Alle onderwerpen die in de LVS-toetsen zitten, komen in dit Oefenboek uitgebreid aan bod. De vraagstelling is afgestemd op die van het Cito. De LVS-toetsen bestaan uit de onderdelen Taal en Rekenen. Hieronder volgt een overzicht van de onderdelen met de domeinen en subdomeinen die getoetst worden.

Taal

Domein	Subdomein
Lezen	Begrijpend lezen Gatenteksten Voorspellen Woordenschat
Spelling	Niet-werkwoorden (dictee)

Rekenen

Domein
Getallen
Verhoudingen
Metten en meetkunde
Verbanden

Wat wordt er getoetst?

De LVS-toetsen worden aangeboden als een papieren toets, maar ook digitaal. Dit Oefenboek bevat zowel open vragen als meerkeuzevragen, waarbij altijd maar één antwoord goed is. De open vragen sluiten meer aan op de methodetoetsen en vragen meer van de capaciteit van de leerling. Ten opzichte van de vorige versies staat in deze nieuwste versie van de Cito LVS-toetsen de tekst groter en staan de opgaven in één kolom.

Taal

Bij Taal wordt getoetst wat de kennis en vaardigheden zijn voor Lezen en Spelling.

Begrijpend lezen

Bij Begrijpend lezen gaat het om het verwerken van informatie in een tekst. Daarbij kan de lezer relaties leggen tussen tekstdelen en tussen de tekst en de eigen kennis. Er worden verschillende tekstsoorten aangeboden: informatief, betogend, instructief of fictief.

Gatenteksten

Bij Gatenteksten kan de lezer de informatie uit een tekst interpreteren. Hij legt verbanden met dat wat hij al weet, door weggelaten stukjes tekst in te vullen.

Voorspellen

Bij Voorspellen ziet de lezer de titel, een klein deel van de tekst en een ondersteunende afbeelding.

Aan de hand van de titel, de zichtbare tekst, de afbeelding, de antwoordopties en de eigen voorkennis, voorspelt de lezer wat de inhoud of het doel van de tekst zou kunnen zijn.

Woordenschat

Bij Woordenschat zijn de opgaven gericht op de betekenis van woorden en woordgroepen, maar ook op de betekenisrelatie tussen woorden.

Spelling | Niet-werkwoorden (dictee)

Bij Spelling wordt de actieve spellingvaardigheid getoetst, doordat de leerlingen de niet-werkwoorden moeten opschrijven. Binnen deze opgaven komen woorden aan bod uit de verschillende spellingcategorieën.

Rekenen

Bij Rekenen worden de standaard domeinen getoetst: Getallen, Verhoudingen, Meten en meetkunde en Verbanden.

Getallen

Het onderdeel Getallen richt zich op getallen, getalrelaties en het uitvoeren van elementaire bewerkingen, zoals optellen, aftrekken, delen en combinaties hiervan met hele getallen en kommagetallen (geld). Zowel in opgaven met als zonder context.

Verhoudingen

Bij Verhoudingen gaat het om het inzichtelijk werken met verhoudingen, in opgaven met en zonder context.

Meten en meetkunde

Het onderdeel Meten en meetkunde richt zich vooral op het begrip van verschillende grootheden (lengte, oppervlakte, omtrek, gewicht, inhoud, tijd en geld). Het aflezen van meetresultaten, het omzetten van maateenheden en de opbouw van de decimale structuur van het metriek stelsel komen aan bod.

Verbanden

Bij Verbanden gaat het voornamelijk om het omgaan met tabellen, diagrammen, grafieken, legenda's en assenstelsels en het aflezen van kaarten. De opgaven richten zich op het lezen en interpreteren van gegevens en het met elkaar in verband brengen van de gegevens uit verschillende informatiebronnen.

Meer oefenen ...

Dit boek is het eerste deel van een set van drie. Alle drie de boeken samen vormen een gedegen voorbereiding op de LVS-toetsen. Wil je kind meer oefenen dan wat deze serie aanbiedt? Junior Einstein heeft ook een uitgebreide online oefen- en leeromgeving. Je vindt deze op onze website www.junioreinstein.nl.

1 Schrijfwedstrijd

- 2 Lees je graag en lijkt het je leuk om zelf een verhaal te schrijven? Zit je in groep 5
3 of 6? Doe dan mee aan de jaarlijkse schrijfwedstrijd! Ook dit jaar hebben we een
4 leuk onderwerp bedacht: Beestenbende.
- 5 Om kans te maken op geweldige prijzen moet je het volgende doen:
- 6 – Schrijf jouw verhaal op maximaal vier pagina's.
  - 7 – Zet de titel van het verhaal, je naam en je leeftijd bovenaan de eerste pagina.
  - 8 – Stuur je verhaal voor 19 september per e-mail naar:
9 biekerwaardschrijft@biekerbieb.nl.
- 10 Een jury zal bepalen wie de winnaar wordt. Ze kijken hoe origineel jouw verhaal
11 is en of je talent hebt voor schrijven. Dit jaar is de voorzitter van de jury niemand
12 minder dan kinderboekenschrijver Ger Mensink! Op 4 oktober wordt de winnaar
13 bekendgemaakt. Dit gebeurt om 14.00 uur in de bibliotheek. Kun je niet komen?
14 Vanaf 5 oktober kun je op onze website lezen wie de winnaar is.
- 15 Het winnende verhaal wordt na de prijsuitreiking voorgelezen. Dat mag de
16 winnaar zelf doen. De winnaar krijgt van ons een beker, die heel erg mooi is. Ook
17 ontvangt de winnaar een jaarabonnement op een tijdschrift. Bovendien mag de
18 winnaar tien schrijflessen volgen bij Ger Mensink.
- 19 Tot slot een gouden schrijftip van Ger Mensink: Heb je al een leuk idee? Bedenk
20 eerst de hoofdgedachte van je verhaal. Het is niet erg als je halverwege toch het
21 verhaal wilt aanpassen. Zorg ervoor dat je wel weet hoe het verhaal gaat eindigen.
22 Veel succes!

1 In welke zin lees je wat het onderwerp van de schrijfwedstrijd is?

- in: Lees je ... schrijven? (r. 2)
- in: Zit je ... of 6? (r. 2 en 3)
- in: Doe dan ... schrijfwedstrijd! (r. 3)
- in: Ook dit ... Beestenbende. (r. 3 en 4)

2 Lees: Doe dan ... schrijfwedstrijd! (r. 3)

Wat doet de schrijver in deze zin?

- Hij doet een voorstel.
- Hij geeft een advies.
- Hij geeft een uitleg.
- Hij stelt een vraag.

Dromen

Ken je dat gevoel? Je ligt lekker te slapen en dan ineens ... TRINGGG, de 1 gaat af. Net nu je zo fijn aan het dromen was, moet jij wakker worden, opstaan en naar school gaan. Je had nog zo graag even verder geslapen, omdat je wilt weten hoe de droom afloopt! Maar ach, wie weet heb je de volgende keer weer zo'n mooie droom. Of zal het de volgende keer een 2 droom zijn? Dat kun je nog niet weten, want een droom kun je niet voorspellen.

Niet alle dromen zijn leuk. Als een droom niet leuk is, noemen we het een 3. Hierin kunnen de 4 dingen gebeuren. Je valt bijvoorbeeld ergens vanaf, je droomt over monsters of je hebt ruzie met je beste vriend of vriendin. Gelukkig zijn nachtmerries vaak gedachten die niet in het echt kunnen gebeuren.

Naast fijne dromen en nachtmerries is er nog een soort manier van dromen. Misschien herken jij het ook ... Je zit in de 5 en je juf of meester is een lang verhaal aan het vertellen. Je kijkt naar buiten en ziet mensen voorbij lopen en kijkt naar de blaadjes die op de grond vallen. Je weet wel dat je in de klas zit, maar je hoort eigenlijk niet meer zo goed wat er gezegd wordt. Je zit met jouw gedachten bij de wedstrijd die je dit weekend gaat spelen, bij het zwembad waar je naartoe gaat of je denkt aan wat je later wilt worden. Op dat moment ben je aan het 6. We noemen dit zo, omdat je met je gedachten ergens anders zit, terwijl je klaarwakker bent.

1 Wat past het **best** op plaats 1?

- bel
- klok
- sirene
- wekker

2 Wat past het **best** op plaats 2?

- fijne
- leuke
- mooie
- vervelende

Voorspellen

Je ziet steeds het begin van een tekst.
De rest van de tekst kun je niet zien.

1

Vader en zoon: beide 11 jaar

Waar zal deze tekst over gaan?

- over een taart maken
- over jarig zijn op een schrikkelidag
- over een bruiloft
- over een verjaardag van een tweeling

2

Eén of vijf sterren?

Waar zal deze tekst over gaan?

- over beoordelingen van pretparkgasten
- over een pretpark open in de nacht
- over het weerbericht van een pretpark
- over roddels over beroemdheden

De opgaven 1 tot en met 30 horen bij het dictee 1.

Laat het door iemand anders voorlezen. Je vindt het dictee op bladzijde 47.

Tips

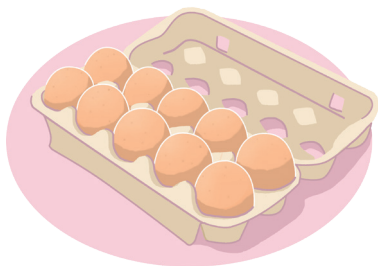
1. Luister goed welk woord je moet opschrijven.
2. Zeg het woord hardop na.
3. Denk na over het woord. Welke regel hoort erbij?
4. Schrijf het woord op.
5. Controleer het woord.

Dictee 1

1.	16. ....
2.	17. ....
3.	18. ....
4.	19. ....
5.	20. ....
6.	21. ....
7.	22. ....
8.	23. ....
9.	24. ....
10.	25. ....
11.	26. ....
12.	27. ....
13.	28. ....
14.	29. ....
15.	30. ....

- 1 Boer Willem heeft 35 eierdoosjes met 10 eieren.

Hoeveel eieren zijn dat samen?

_____ eieren

- 2 Aan het begin van de week zitten er 23 konijnen in een dierenopvang. Aan het eind van deze week zijn er nog 6 konijnen gebracht en 11 konijnen opgehaald.

Welke rekensom hoort hierbij en wat is de uitkomst?

_____

- 3 Lieke telt in het bos 8 nestjes. In elk nestje liggen 4 eieren.

Hoeveel eieren zijn dat in totaal?

_____ eieren

- 4 Vul het ontbrekende getal in.

Taal | Lezen

Schrijfwedstrijd

1. in: Ook dit ... Beestenbende. (r. 3 en 4)
2. Hij doet een voorstel.
3. Dat je niet meer dan vier pagina's mag gebruiken.
4. Hij geeft uitleg.
5. in: Ze kijken ... schrijven. (r. 10 en 11)
6. Hij geeft een mening.
7. geeft een tip bij het schrijven van een verhaal.

Kinderen in de pruikentijd

1. een pruik
2. de tol
3. Omdat ze dan mooi wit worden.
4. Alleen op bijzondere dagen.
5. elkaar pijn gedaan.
6. Om je wat te leren over de geschiedenis van kinderen rond het jaar 1750.

Wolharige mammoet

1. groot
2. pluizige vacht
3. heel anders
4. at
5. in de kou
6. daarom
7. Ongeveer 4.000 jaar geleden.

Dromen

1. wekker
2. vervelende
3. nachtmerrie
4. engste
5. klas
6. dagdromen

Voorspellen

1. over jarig zijn op een schrikkel dag
2. over beoordelingen van pretparkgasten
3. Noah schreeuwde door de klas: 'Pepijn wil het wel voorlezen!'
4. Tinus heeft geen bochel meer.

Woordenschat

1. knuffelen
2. geloven
3. gapen
4. per ongeluk
5. afzetten
6. opstaan
7. reptielen
8. kassa
9. afvallen
10. uitlaten
11. vliegtuig
12. station
13. zwaailicht
14. wekker
15. leeuw
16. ramp
17. film
18. melk
19. echtpaar
20. vissen
21. draaimolen
22. keuken

Rekenen | Getallen

1. 350
2. $23 + 6 - 11 = 18$
3. 32
4. 0
5. 52
6. $88 - 118 - 212 - 311 - 416$
7. 125
8. Dex
9. 41
10. 18
11. C
12. 260
13. 100
14. 131
15. 397
16. 13
17. 109 en 151
18. 36
19. 30
20. 90
21. 0
22. 362 en 381
23. 2
24. 400
25. 16
26. € 48,-
27. 75
28. 394
29. 8
30. 95
31. 2
32. 457
33. 825
34. 33
35. 90